

Значението на Подцел 4.7 и включването ѝ в Целите за устойчиво развитие на ООН

16 август 2019 г.

Bridge 47 Network.
www.bridge47.org

Написано и разработено от:
Розария Кунда Марон и Деирдре Ноутън

Education and Development Solutions (EADS)
Seven Oaks,
College Road,
Mountbellew,
Co. Galway
Ireland.

Съдържание

Резюме	3
Въведение	4
2.Подцел 4.7: Глобалното образование	5
3.Определения на образованието за устойчиво развитие (ОУР) и Глобалното гражданско образование (ГГО)	6
3.1 Образование за устойчиво развитие	8
3.2. Глобално гражданско образование (ГГО).....	8
3.2.1. Глобално гражданско образование на практика	9
3.2.1.1. Програма „Достигни до Азия“ (ROTA) на Фондация „Образование преди всичко“ (EAE)	9
3.2.1.2. Програма „Ал Фахура“ на Фондация „Образование преди всичко“ (EAE)	10
3.2.1.3. Програма „Образовай дете“ на Фондация „Образование преди всичко“ (EAE)	10
3.2.1.4. Образование за всички (ЕИП). Защита на образованието в несигурност и конфликти (PEIC).....	11
4. Характеристики и значение на Подцел 4.7 от ЦУР на ООН.....	12
5. Включване на ГГО и ОУР в образователната политика, учебните програми, образованието на учители и оценяването на учениците във формалното и неформалното образование и ученето през целия живот	13
5.1. Национални образователни политики	14
5.2. Учебна програма	16
5.3. Обучение на учители	19
5.4.Оценяване	20
6.Мониторинг на Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН	22
6.1. Как трябва да се събират данни за Подцел 4.7?	23
6.2. Какво качествено и количествено измерване на 4.7 може да бъде направено?	26
6.3. Коя трябва да бъде отговорната институция, която ще събира и отчита данните?	27
6.4. Как могат да се активират тези пътища? Десет препоръки.....	30
7. Заключение	32
Източници.....	33
Приложения	35

Резюме

Този доклад е първият от поредица от три. Той изследва характеристиките на Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН (ЦУР). Докладът ще разгледа и събирането на данни и прогреса по мониторинга на Подцел 4.7. По този начин ще даде общ поглед върху понятия, свързани с целта, както и върху основните ѝ концепции. Докладът започва с кратко въведение относно целите и контекста на назначаване на това изследване и въведение в основните концепции на Подцел 4.7 от ЦУР, както и допълнителни пояснения за понятия, свързани със самата цел и темата, която засяга. Докладът предоставя и методологията, която е използвана, за да се направят няколко съществуващи копия на добри практики в разпространението на Глобално гражданско образование (ГГО) в четирите измерения на образованието, както са описани в Целта, както и разглеждане на обещаващи практики в сферата на неформалното обучение за ГГО и Образованието за устойчиво развитие (ОУЕ). Освен това, имайки предвид че Подцел 4.7 посочва изрично цялостната концепция за ГГО, зачитайки човешките права и равенството между половете, този доклад е опит за изследване и намиране на отговор на тези въпроси, използвайки теоретичния подход на Андреоти (2006).

В този доклад е отбелязано, че много от измерването на учене, свързано с по-широката Цел 4 и по-конкретно Подцел 4.7, се извършва в сферата на формалното оценяване, което се изразява в значителен пропуск в измерването на обучението, свързано с ГГО и ОУР, които се случват в по-голяма степен в неформалния и информалния сектор.

В исторически план неформалното и самостоятелното образование не са добре разбирани, ясно разпознаваеми или измервани спрямо същите критерии като формалното образование, не са били толкова високо оценявани.

Ние обаче твърдим, че присъщата свързаност на тези неформални и информални образователни практики по отношение на все по-широкоразпространената концепция за учене през целия живот прави както практиките, така и програмите много подходящо педагогическо съответствие за компетентностите, вградени в ГГО и ОУР. Тази концептуализация дава на неформални програми, базирани на ГГО или ОУР, които могат да бъдат особено въздействащи върху промените през целия живот.

В заключение, този доклад започва дискусията относно необходимите и належащи въпроси за това какви данни спрямо Подцел 4.7 трябва или не бива да бъдат събирани, кои институции може да бъдат отговорни и как ще бъдат събирани данните. Предлагаме 2 определени пътеки за докладване, които да привлекат и насърчат съществуващите актьори в процеса, и сме създали десет практически препоръки за активирането на тези пътеки.

Това изследване е назначено от Bridge 47 и е започнато въпреки предизвикателството, което поставя липсата на индикатори за Подцел 4.7 и в по-широкия контекст на работата на проект Bridge 47. Основният мотив за изследването произлиза от факта, че ограниченият брой индикатори, които към момента на формулиране за измерване на Подцел 4.7 нямат лесно достъпни формати на предишно събрани данни, чрез които да се измери напредъка по индикатора (в повечето страни). Това контрастира с някои от другите поиндикатори, които се основават на резултати от учене, като например езиковата и математическата грамотност. Всичко това прави трудно измерването на потенциалния успех или неуспех от Подцел 4.7 на национално ниво, като в същото време прави почти невъзможно сравнението на местно и международно ниво.

Въведение

Bridge 47 е проект за изграждане на глобално гражданство. Той цели да мобилизира глобалното гражданско общество да допринесе за глобалната справедливост и изкореняването на бедността чрез Глобално гражданско образование (ГГО). Проектът осигурява пространство на граждански организации, активисти и други заинтересовани лица да общуват, обменят информация и да развиват нови, иновативни подходи за Глобалното гражданско образование. Проектът се фокусира върху обединени усилия за застъпничество и изграждането на нови партньорства, като в същото време подкрепя гражданското общество да развие нови и ефективни подходи, създадени за достигане на заинтересовани страни и предоставянето на инструменти за насърчаването и изпълнението на Глобалното гражданско образование. Проектът работи отблизо с партньори от сферата на неформалното и самостоятелното обучение, както и ученето през целия живот, с нагласа за насърчаване на трансформираща промяна в обществото.

Срещата за Глобално образование в Брюксел през декември 2018 имаше като основно послание симбиозата между образование и развитие. Първото от деветте ключови послание на Брюкселската декларация гласи следното: „правото на включващо качествено образование и фундаменталната роля на образованието, обучението, ученето през целия живот, висшето образование и проучванията като основни двигатели на устойчивото развитие, включително за адаптирането към и смекчаването на измененията в климата“.

Затова Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН (ЦУР) е основополагаща както сама по себе си, както и в потенциала ѝ да е взаимовръзката между всички останали

Цели. Никоя друга Цел няма толкова много интегрирани концептуални взаимовръзки с постигането на други Цели, потвърждавайки основополагащото ѝ значение за цялостния успех на Дневен ред 2030. През февруари 2019 генералният секретар на ООН Антониу Гутереш отново подчерта значението ѝ:

„Дневен ред 2030 е нашата пътна карта и Целите са инструментите, с които да достигнем крайната цел.“

Приоритетът на образователната цел е потвърден и в проучване, публикувано през 2017 от Мойнудин и Джоу, визуализиращо данни, свързани с взаимовръзките между Целите. Те посочват, че макар много от Целите да се описват като взаимоподкрепящи се има случаи, в които Целите си противоречат, което води до несъгласуваност в политиките и липса на истински общи плануване и имплементация.

Въпреки това след провеждането на задълбочено изследване на взаимовръзките, използвайки визуализиране на данни и анализ на социални мрежи, образованието представлява обикновен пример, който може да бъде използван, за да се покаже, че мерки, осигуряващи включващо и качествено образование (Цел 4) могат да затвърдят напредъка по много, ако не всички, Цели за устойчиво развитие.“

Като част от амбициозната Цел 4 - Осигуряване на приобщаващо и равностойно качествено образование и стимулиране на възможностите за учене на всички през целия живот - Подцел 4.7 предлага потенциално преобразуващ начин за вдъхновяване на приобщаващи, ценни и базирани на умения действия, предназначени да насърчат устойчив свят. Целите издигат важността на образованието като основна цел и насочват вниманието към него, като разширяват мишените на Целите на хилядолетието

за развитие на образованието (ЦХР) за осигуряване на разширена достъпност до качествено образование за хората в най-неравностойно положение в света, както и до обща цел за учащите в световен мащаб, на всички житейски етапи, чрез концептуална промяна, катализирана от Глобалната конференция на ООН (GEFI) от 2012/2013. Очевидно съществува взаимност между общата програма за ЦУР и Цел 4, по-специално подцел 4.7. Не само глобалната визия, предлагана от ЦУР, може да се възползва от качество и равнопоставеност в образователните системи, но и тези, които се обучават с / чрез методите на ОУР и ГГО, могат също да развият знанията, уменията

и нагласите, необходими за допринасяне за успешното изпълнение на всичките 17 Цели . Ако обаче крайно необходимото уточнение на целта на 4.7 и свързаната с нея индикаторна рамка не бъдат реализирани, рискува да бъде пренебрегнато на фона на по-лесно измерими успехи и постижения на целта.

2. Подцел 4.7: Глобалното образование

В много страни някои отрасли последователно наемат работници от други страни, тъй като местните висшисти се възприемат като липсващи технически умения, необходими за определена работа. Проучванията на удовлетвореността на работодателите или проучванията за пропуските в уменията също могат да разкрият проблеми на по-основно ниво, като недостатъчни умения за комуникация и сътрудничество. Планиращите образованието могат да използват тези данни, за да преразгледат съдържанието на учебните предмети в училище, както и техните цялостни педагогически подходи. approaches.

До 2030 г. гарантирайте, че всички учащи придобиват знанията и уменията, необходими за насърчаване на устойчивото развитие чрез образование за устойчиво развитие и устойчив начин на живот, права на човека, равенство между половете, насърчаване на култура на мир и ненасилие, глобално гражданство и признателността към културното многообразие и на приноса на културата за устойчиво развитие.“

Компетенциите, заложи в Подцел 4.7, могат да бъдат представени като надхвърлящи присъщото напрежение между местни и глобални ангажименти, проблеми и приоритети и изискват от студентите да се занимават с проучване и учене, което ги вдъхновява да взимат информирани решения и да предприемат социално и етично отговорни действия.

Глобалните и Тематични индикатори за Подцел 4.7 към момента са структурирани по следния начин:

Глобални: 4.7.1 Степента, до която (i) Глобалното гражданско образование и (ii) образованието за устойчиво развитие, включително и равенството между половете и правата на човека, са интегрирани в:

(a) националните образователни политики, (b) учебната програма (c) образованието за учители и (d) оценката на ученици.

4.7.2 Процент училища, които осигуряват образование за сексуалното и репродуктивно здраве и ХИВ, основано на

житейски умения.

4.7.3 Степента, до която рамката на Световната програма за образование в областта на правата на човека се прилага на национално ниво (съгласно Резолюция 59/113 на Общото събрание на ООН).

4.7.4 Процент студенти по възрастова група (или ниво на образование), показващи адекватно разбиране на проблемите, свързани с глобалното гражданство и устойчивост.

4.7.5 Процент 15-годишни ученици, които показват компетентност в знанията си в областта на околна среда и геонауките.

Намерението на настоящия документ (първият от поредица от пет) е рамков анализ и обсъждане на нивото на предложението глобален показател. Това се прави по три основни причини: (1) втората книга от

тази серия от изследвания, озаглавена „Мониторинг на прогреса по напредъка към Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН“, разглежда тематичните показатели за нивото и предлага рамка за анализ;

(1) Изглежда, че този индикатор на глобално ниво всъщност не е истински глобален индикатор, а вместо това цели да обхване промените на национално ниво в четирите образователни измерения, придавайки допълнително доверие на широкото споразумение за предизвикателството да се формулира универсално приложим глобален индикатор; и (3) понастоящем е възможно да се събират и отчитат данни за предложените тематични показатели от 4.7.2, 4.7.3, 4.7.4 и 4.7.5, но по-голямото предизвикателство се крие в липсата на индикатори, които могат да измерват повече сложни измерения на Целта.

3. Определения за образованието за устойчиво развитие (ОУР) и глобалното гражданско образование (ГГО)

Целтананастоящият документ не е да разгледа подробно конкуриращите се дефиниции и предизвикателства за дефиниране на ГГО или ОУР, но изследователите считаме за важно да се отбележим, че измерването на Подцел 4.7 и постоянните предизвикателства в рамките на целта се дължат на съвкупност от фактори, включително присъщото напрежение, което се среща между универсализма и културния релативизъм в самото ГГО. Универсализмът

предполага, че правата на човека се прилагат еднакво за всички хора, докато културният релативизъм твърди, че тези права са културно зависими и произлизат от хегемонична гледна точка. За целите на този документ, изследователите са избрали да използват теорията на Андреоти (2006) за критично и меко ГГО. Андреоти представя алтернативна, по-приобщаваща, равна, справедлива и информирана концептуализация на

ГГО, предизвикваща преобладаващата досега дефиниция на ГГО, която е Западно доминираща по отношение на неговия произход, език, мотивация, цели и, наистина по същество - агенти.

Може да се твърди, че описанието на Андреоти на мекото ГГО може по-лесно да опише концептуализацията на Целите на хилядолетието за развитие на образованието, докато нейната теория за критичните ГГО включва ЦУР и ги реализира по реалистичен и практичен начин. За Андреоти идеите за власт, имането на глас и различия са централни за критичното образование за глобално гражданство и в рамките на тази визия за критичното ГГО критичната грамотност е основен инструмент. Тя концептуализира критичната грамотност като:

„Нивото на разчитане на думите и света, което включва развитието на уменията за критична ангажираност и рефлексия: анализът и критиката на взаимоотношенията между перспективи, език, власт, социални групи и социални практики на учащите се”.

С други думи, този подход означава осигуряване на пространство чрез ГГО, в което самите обучаващи се могат да разсъждават върху собствения си контекст, този на другите и присъщите и конструирани предположения в тези контексти, като същевременно могат да изследват своите собствени и чужди перспективи и последиците от тези убеждения на местно / глобално ниво по отношение на властта, социалните отношения и разпределението на труда и ресурсите.

Андреоти признава, че тъй като няма универсална рецепта за обслужване на всички контексти, мекото ГГО е подходящо за определени контексти, „но не може да спре дотук, или рискуваме (косвено и неволно) да възпроизведем системите от вярвания и практики, които вредят на това, което искаме да подкрепим“. Критичният подход на Андреоти не е единствен в това, че признава, че промяната трябва да се извърши отвътре,

а не да се налага, че общата цел трябва да бъде да се даде възможност на хората да разсъждават критично спрямо наследствата и процесите на техните култури и контекст, да си представят различни варианти на бъдещето и да поемем отговорност за своите решения и действия, но че и всички ние сме както част от проблема, така и част от решението. Този подход определя ГГО като пространство, в което „възприетата концепция за развитие“ признава, че всички наши знания са частични и непълни и че не съществува неподлежаща на договаряне визия за това как трябва да живеят всички или да искат да живеят и и как трябва да искат / трябва да бъдат“.

Подобно в някои свои части на теорията на Андреоти за критичното ГГО, Клаус Шваб, автор на „Четвъртата индустриална революция“, определя ГГО като образование, което насърчава „умения, ценности и знания, за да им даде възможност като глобални граждани чрез практиката и насърчаването на толерантността, човешките права, социалната справедливост и приемането на многообразието, позволява на хората да съществуват съвместно в разнообразни пространства и (да се стремят) да изпълнят своя индивидуален и културен интерес и (да постигнат) своите неотменими права“. Той обобщава:

„Трябва да създадем бъдеще, което да работи за всички нас, като поставяме хората на първо място и ги овластяваме“.

Неговата дефиниция е близка до визията на Андреоти за критичното ГГО, който предвижда овластяване на индивиди, които ще се превърват в агенти за промяна и ще действат положително в посока устойчиво настояще и бъдеще.

По този начин подходът на Андреоти, който се основава на работата на педагози, работещи с подхода на радикална социална справедливост, които поддържат активното, ориентирано към деца трансформиращо обучение, поставя под въпрос неравенството

и схваща ГГО като средство за подпомагане на младите хора да разгледат ролята и отговорностите си в дълбоко неравен свят. Този критичен подход към ГГО говори пряко за цялостните концепции на дневния ред на ЦУР и за отделните цели, насърчавайки основата на визията на ЦУР, в която всеки (включително глобалният юг) е активен участник в процеса на развитие и чрез които традиционните представи на силата, гласността и разликата са предизвикани.

3.1 Образование за устойчиво развитие

Образованието за устойчиво развитие (ОУР) се определя от ЮНЕСКО - водещия глобален орган, натоварен с отговорността за неговата координация - като процес, който дава възможност на учащите се, като трансформират начина, по който мислят и работят за устойчиво бъдеще, да вземат информирани решения и отговорни действия по отношение на околната среда и, икономическа жизнеспособност и справедливо общество, както за настоящите, така и за бъдещите поколения, като същевременно се зачита културното многообразие. Според ЮНЕСКО, ОУР се отнася до ученето през целия живот и е неразделна част от качествено образование: „ОУР е холистично и трансформиращо образование, което се отнася до учебното съдържание и резултатите, педагогиката и учебната среда. Тя постига целта си чрез трансформиране на обществото“.

В своето предложение за стратегия за измерване на Подцел 4.7, Глобалният алианс за мониторинг на обучението (GAML) ориентировъчно предложи ОУР да включва всички образователни усилия, които да обучават учащите се в ключовите компоненти на знанието (по теми за ОУР за устойчивия начин на живот, климатичните изменения, биоразнообразие и екологична икономика), умения, ценности, ангажираност, нагласи и опит, създадени за справяне със социалните, екологичните и икономическите

предизвикателства на 21 век чрез интегриране на критични въпроси като изменението на климата, биоразнообразието, намаляване на риска от бедствия и устойчивост потребление и производство (2017: 3).

За целите на тази разработка взаимстваме горното определение на ОУР.

3.2 Глобално гражданско образование

Глобалното гражданско образование (ГГО) трябва да бъде преобразуващо и висококачествено, за да насърчи споделените ценности, необходими за справяне с глобалните проблеми и да създаде по-спокойни, толерантни и приобщаващи общества (Global Education First Initiative, 2014). След промяна в разбирането на ГГО, катализирана от Първата инициатива на глобалното образование на генералния секретар на ООН през 2013 г., ЮНЕСКО издаде своя доклад за ГГО за 2014 г., определяйки го като трансформиращ процес процес: „Глобалното гражданско образование (ГГО) е определяне на парадигма, която обхваща как образованието може да развие знанията, уменията, ценностите и нагласите, от които учащите се нуждаят, за да осигурят по-справедлив, мирен, толерантен, приобщаващ, сигурен и устойчив свят“. Докладът твърди, че ГГО „признава ролята на образованието за преминаване отвъд развитието на знания и когнитивни умения за изграждане на ценности, меки умения и нагласи сред учащите се, които могат да улесняват международното сътрудничество и да насърчават социалната трансформация“.

ГГО, както е дефинирано по-горе, представлява отговора на ЮНЕСКО на глобалните предизвикателства днес.

То работи, като дава възможност на учащите от всички възрасти да разберат, че това са глобални, а не местни проблеми и да станат активни поддръжници и разпространители на по-спокойни, толерантни, приобщаващи, сигурни и устойчиви общества.”

ГГО е стратегическа област на образователния сектор на ЮНЕСКО и се основава на работата на образованието за мир и права на човека. Целта му е да внуши на учащите ценностите, нагласите и поведението, които подкрепят отговорното глобално гражданство: креативност, иновации и ангажимент за мир, човешки права и устойчиво развитие. В силната ангажираност на ЮНЕСКО за глобалното гражданско образование (ГГО), предназначена да подкрепи тази инициатива, основните насоки на ЮНЕСКО за ГГО описват целта на ГГО като „да даде възможност на учащите се да участват и да поемат активни роли както на местно, така и на глобално равнище и решаване на глобални предизвикателства и най-накрая, за да станат проактивни участници в по-справедлив, мирен, толерантен, приобщаващ, сигурен и устойчив свят“.

Работната група за глобално гражданско образование (GCED-WG) (Брукингс Институт, ал. 2017) определя ГГО като „Всяко образователно усилие, което има за цел да предостави умения, знания и опит и да насърчи поведението, нагласите и ценностите, които позволяват на младите хора да бъдат агенти за дългосрочни, положителни промени в собствения си живот и в живота на хората в техните непосредствени и по-големи общности (като общността включва околната среда)“.

В предложението им за стратегия за измерване за Подцел 4.7 Глобалният алианс за мониторинг на обучението (GAML, 2017) предварително предложи:

„Всяко образователно усилие, което има за цел да насърчи придобиването на умения, ценности, нагласи и поведение, които дават възможност на учащите се да поемат активни роли за справяне и решаване на глобални предизвикателства и да станат проактивни участници в по-мирен, толерантен, приобщаващ и сигурен свят чрез познавателни, социално-емоционални и поведенчески измерения.“

Глобалното гражданско образование (ГГО) е терминът, използван при позициониране на глобалното гражданство в образователен контекст, описващ знанията, уменията, ценностите и нагласите, насърчавани чрез преподаване и изучаване на глобалното гражданство. Той вдъхновява глобалната солидарност, като подкрепя хората да осъзнаят напълно своите права, отговорности и потенциал като глобални граждани, за да предприемат смислени действия за справедлив и устойчив свят (World Wise Global Schools).

За целите на тази разработка, ние заимстваме от определението на ГГО на World Wise Global School, което се определя като „Образователен процес, насочен към повишаване на осведомеността и разбирането на бързо променящия се, взаимозависим и неравноставен свят, в който живеем“.

Критичните ГГО и ОУР призовават за ориентирана към ученическа педагогика, която понякога противоречи на ориентирания към учителите подход в много страни.

3.2.1. Глобалното гражданско образование на практика

Полето на работа на фондация Образованието над всичко (EAE), представено в този раздел, на кратко споделя опит за това, което неформалните „обещаващи практики“ на глобалните програми за гражданство могат да постигнат чрез партньорства и съгласувани полеви програми. Освен индивидуалните уроци, научени във всяка от програмите, по-общ урок е, че когато практическото глобално гражданство обръща внимание на местния контекст и приема мнението и опита на хората, това дава основа за устойчив свят (Foundation Education Above All, 2019).

3.2.1.1. Програма „Достигни до Азия“ (ROTA) на Фондация „Образование преди всичко“ (EAE)

Програмата ROTA стартира в Доха (Катар)

през 2005 г. На местно ниво се фокусира върху овластяването на младите хора с инициативи за интегриране на обучението, диалога и действията за насърчаване на глобалното гражданство сред младите хора в различни контексти. Той ангажира и вдъхновява младите хора и други членове на общността да участват активно в справянето с предизвикателствата в образованието и развитието както у дома, така и в чужбина.

Инициативата за изграждане на младежки капацитет Близък изток и Северна Африка (БИСА) в Хуманитарната инициатива за действие (МУСНА) е обучила младите хора да проектират и прилагат усвоените знания, допринасяйки положително в засегнатата от кризата среда. Те работят за гарантиране, че хората, засегнати от кризи както в Азия, така и по света, имат постоянен достъп до висококачествено основно и средно образование. Инициативата EMPOWER подпомага младите хора да формират клубове, ръководени от младежи, предназначени да идентифицират проблеми, пред които е изправена тяхната общност, и да разработят свои собствени проекти за справяне с тези проблеми.

Международните доброволчески екскурзии на ROTA използват междукултурен обмен, за да разширят глобалните перспективи на младите хора за гражданството. Всяка от тези инициативи повишава възприятието на младите хора, че техните действия могат да променят, като същевременно насърчават техния принос за обществото. Ключов урок е, че предприемането на действия е от съществено значение, тъй като изгражда трансформиращи умения за лидерство и предоставя възможности на младите хора да задълбочат своите умения чрез множество възможности за практикуване на обучение, действия и размисъл.

3.2.1.2. Програма „Ал Фахура“ на Фондация „Образование преди всичко“ (ЕАЕ)

Програмата „Ал Фахура“ се фокусира върху овластяването на младежта и научи младите хора на уменията, знанията и опита, необходими, за да станат активни и осъзнати граждани, които действат в по-големия интерес на своите общности. Нейният основен фокус и извод е, че глобалното гражданство изисква гражданско съзнание. „Ал Фахура“ е предоставила на студенти, които учат в Газа, цялостна, многоетапна програма за гражданско лидерство за превръщането им в позитивни, вдъхновяващи глобални граждани. Анализът на структурата на тази програма предлага някои по-обща уроци за подпомагане на младите хора, живеещи в (след) конфликтни условия, както и как ГГО фокусираната учебна програма може да вдъхнови и да даде възможност на учениците да станат агенти на промяната в собствени си общности.

Подходът „Ал Фахура“ включва както теория, така и последваща актуализация и се основава на убеждението, че знанието без практика води до неизпълнен потенциал. Друг основен урок е, че местният контекст има значение и че нуждите на младите хора варират в различните региони, което изисква гъвкав индивидуален подход към учебните програми, а не еднакъв подход за всички. Тази гъвкавост даде възможност за адаптиране на програмата при приложението ѝ в партньорства с ПРООН и SPARK в контекста на Западния бряг, Турция, Ливан, Йордания и Ирак.

3.2.1.3. Програма „Образовай дете“ на Фондация „Образование преди всичко“ (ЕАЕ)

„Образовай дете“ („Educate a child“ - ЕАЕ) стартира през 2012 г. с първоначалната цел 10 милиона деца напуснали училище (ООС) отново да започнат обучението си в опит да се намали броят на децата, които не се възползват от правото си на образование. Проектът работи с партньори в различни контексти, за да достигне до деца, напуснали училище в маргинализирани общности. Редица проекти

част от програмата в Индия (Образование за момичета), Пакистан (ILMPOSSINLE) и Уганда (Building tomorrow) насърчават глобалното гражданство чрез младежки доброволци, които осведомяват и мобилизират местните общности относно необходимостта от образование за децата си.

Доброволците са обучени в умения като мобилизация в общността, съпричастност, решаване на проблеми, вземане на решения и лидерство. Доброволците - известни като Team Balika в Индия, посланици на ILMPOSSINLE в Пакистан и стипендианти на Building Tomorrow в Уганда - работят със семейства, общности, училища и образователни програми, за да идентифицират деца напуснали училище, преди да ги запишат в образователната програма. В резултат на това тези млади хора са придобили полезни умения като критично мислене и комуникация, които им дават възможност да служат на своите общности и да намерят решения на местни проблеми. Придобитите умения са от полза и за индивида, тъй като помагат да се изгради доверие при кандидатстване за колеж или на работното им място.

3.2.1.4. Програма „Защита на образованието в несигурност и конфликти“ (PEIC) на фондация „Образование преди всичко“ (EAE)

Програмата „Защита на образованието в несигурност и конфликти“ насърчава и защитава правото на образование, като гарантира, че международната общност признава и свежда до минимум вредата, причинена от несигурността. В Северна Уганда и Южен Судан, PEIC работи за провеждането на семинари, свързани с изкуство, в Биди Биди, населено място за бежанци в Северна Уганда, както и Инициативата за мир и развитие на Whitaker, за да се гарантира, че младежите, живеещи в засегнатите от конфликти общности, имат познания за правата на човека, правовата държава и значението на правото на образование. Програмата също така развива

умения за застъпничество, предназначени да им дадат гласност и да насърчават мира.

Опитът на PEIC показва, че докато настоящият фокус на Подцел 4.7 върху учебната програма, учителите и класната стая е от решаващо значение, също така е важно глобалното гражданство да има по-широк обхват чрез доброволчески програми за изграждане на мир, които работят извън формалната класна стая. Овластяването на участниците и контролът върху определянето на ценности като толерантност, многообразие и мир чрез подход „отдолу-нагоре“, който се корени в местните контексти, също са от съществено значение за гарантиране, че цялата общност се разбира по-задълбочен ангажимент към ценностите на глобалното гражданство.

Такива примери демонстрират потенциала на неформалните програми. Тези, разположени извън условията на формалната класна стая - да вдъхновят знания, нагласи и промени, базирани на умения, чрез подходи на участие, които дават възможност на младите хора да станат отговорни активни граждани, които са осъзнати за света и хората около тях както физически, така и метафорично.

Аспектите на участие и сътрудничеството на образци на неформално образование също могат да предоставят доказателства за интегрирането на ГГО и / или ОУР. Както Световната асоциация на екскурзоводите и скаутите (WAGGS), така и Световната организация на скаутското движение (WOSM) са, може би, най-големите програми за неформално образование, предлагани в световен мащаб. И двете програми са ключов, дългогодишен пример за ефективни практики и програми за неформално обучение за активно гражданство. WAGGS представлява 10 милиона млади жени и момичета от 150 държави в световен мащаб. Чрез своите включващи и неформални програми, момичетата научават повече за себе си и за целия свят, научават се как да говорят и да предприемат действия,

за да повлияят на другите и да повлияят на положителните промени в своите общности и извън тях, подкрепяйки развитието на младите жени лидери. Измерването на постиженията в такива области се извършва до голяма степен чрез получаване на определени значки за конкретни компетенции. По подобен начин, но в далеч по-голям брой (над 50 милиона участници от 170 държави), WOSM си поставя своята мисия: „да допринесе за образованието на младите хора чрез ценностна система, основана на Скаутското обещание и закон, за да помогне за изграждането на по-добър свят, в който хората изпитват лична удовлетвореност като индивиди и играят конструктивна роля в

обществото“.¹²

4. Характеристики и значение на Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН

Според ЮНЕСКО, Подцел 4.7 се стреми да предостави на учащите знанията и компетенциите, които са им необходими, за да превърнат всички ЦУР в реалност. За първи път 4.7 дава легитимност на развитието на обучението в образованието, което може да се осъществи чрез развитие на осъзнатост, промени в отношението и поведението, уменията и повишаването на стойността. Именно трансформация потенциал на тези цели може да доведе до постигането на вида умения, ценностите и развитието на отношение, необходими, за да се даде възможност на индивидуално ниво за устойчив, справедлив и равен свят. Както отбелязва образователната политика на Ирландската помощ за развитие на образованието за периода 2017-2023 г., „В свят, в който милиони страдат от крайна бедност, конфликти и хуманитарни кризи, нуждата от образование, което насърчава информирани отговори на тези предизвикателства, никога

не е било по-важно“.

Значението на Подцел 4.7 в общия контекст на Цел 4 е, че целта е тази, която говори за овластяване и даване на възможност на учениците да бъдат активни агенти на положителна промяна, както и да предприемат необходимите действия за постигане на останалите цели.

В рамките на амбициозната Цел 4, 4.7 може да се разглежда като дихотомна цел, тъй като от тематичните показатели, формулирани в момента за измерване на постигането на целта, два се отнасят до резултатите от обучението на ГГО и ОУР, докато останалите три се отнасят до предоставянето на ГГО и ОУР. Подцел 4.7 попада в категорията на показателите от втори ред, за които все още не е разработена международно договорена методика, въпреки че Тех ги посочи през 2018 г. като „показатели, изискващи по-нататъшно

¹ www.scout.org

развитие“. Съгласно последната (9-та) среща на Междуведомствената и експертна група по показатели на целите за устойчиво развитие (IAEG-SDGs) през март 2019 г., индикатор 4.7.1 е един от осемте показатели от ниво III, по които работи методологичната работа. Очаква се да приключи до края на 2019 г. Мониторингът на ЦУР представлява сериозно предизвикателство дори за Европа - може би статистически един най-развитите региони в света - особено по отношение на наличността на данни за измерване на напредъка.

Може да се твърди, че трите области на учене в рамките на ГГО, очертани от ЮНЕСКО - когнитивни, социално-емоционални и

Сфери на ГГО	Компетенции за учене
Когнитивна	Знания
Социално-икономическа	Нагласа
Поведенческа	Практика

Таблица 1: Сфери на ГГО относно компетенциите за учене

5. Интегриране на ГГО и ОУР в образователните политики, учебната програма, образованието на учителите и оценяването на ученици във формалното и неформалното образование и ученето през целия живот

Този документ оттук насетне ще използва избрани казуси, за да илюстрира как се осъществява интегрирането на ГГО и ОУР в четирите основни образователни измерения на Подцел 4.7. Посочените казуси бяха избрани поради доказателства за интересна практика, наличието на сравнима информация и необходимостта от илюстриране на практики от различни контексти. Изследването не се опитва да предостави систематичен анализ на доказателства в областта, но предоставя подробни доказателства за интегрирането на

ГГО в четирите ключови измерения на Подцел 4.7.

Изследванията показват, че постигането на Подцел 4.7 потенциално може да зависи от подобреното образование на учителите като основен двигател. Изследователите обаче смятат, че това е твърде амбициозно и изисква прекомерен натиск както върху сектора на образованието на учителите, така и върху общността на учителското образование, за да се постигне по-голямата

част от отговорността. Изследователите смятат, че е необходим цялостен подход за трансформация на образованието, в рамките на образователните политики, учебните програми, образованието на учителите и оценяването на учениците, за да се създадат основите на сложните промени, основани на стойността, действията и поведението, които ГГО и ОУР могат да вдъхновят. Продължаване на действията по всички тези фронтове ще постигне напредък в постигането на Подцел 4.7. Изследователите обаче ще бъде пропуск от страна на изследователите да не признаят критичното влияние на политическите и социалните тенденции върху развитието на политики и учебни програми. Трансформиращите промени промени в политическия, икономическия и социалния контекст по целия свят доведоха до очевидно нарастващо и гласно противопоставяне срещу многообразието и приобщаването, както и до известно изместване на представите за глобално гражданство чрез форми на национализъм. Най-важното е, че промените в САЩ, Великобритания, някои европейски страни и Австралия демонстрират отдалечаване от глобалните граждански ценности към по-голяма изолация и изключване.¹⁸

5.1 Национални образователни политики

Тайланд: Прегледът на УНИЦЕФ за 2017 г., проведен в координация с министерството на образованието на Тайланд, показва, че Министерството има политики, изискващи предоставянето на цялостно сексуално образование в рамките на основното образование, със съдържание, интегрирано в предмети като здраве и физическо възпитание на начално и средно ниво (Министерство на образованието засилва както обучението на учители, така и прилагането на цялостно сексуално образование (CSE), за да се гарантира, че съдържанието отразява текущите изследвания на цялостното сексуално образование, като важността на

открояването на отношенията между половете и отношенията на сили).

Различни политики, закони и планове за развитие, въведени от правителството на Тайланд, подкрепят предоставянето на цялостно сексуално образование в образователните институции на национално ниво. Например Националният план за развитие на децата и младежта за 2012-2016 г. (Служба за насърчване и закрила на децата, младежта, възрастните хора уязвими групи, 2011 г.) определя ключови стратегии за гарантиране, че всички млади хора получават информация и развитие на умения, свързани с сексуалното образование, репродуктивното здраве и семейния живот. Националната политика и стратегия за превенция и контрол на СПИН за 2014-2016 г. (Национален комитет за превенция и борба със СПИН, 2014 г.), както и Стратегията за превенция на бременността в ранна младежка възраст. (Национален комитет за превенция и борба със СПИН, 2014 г.), както и Стратегията за превенция на бременността в ранна младежка възраст за 2015-2026 г. (31 юли 2016 г.), под наблюдението на Министерството на общественото здраве, също така подкрепят ролята на образователните институции в организирането на учебни дейности, свързани с сексуалното образование, за да се гарантира, че младите хора имат адекватно разбиране за безопасен секс. Прегледът констатира, че политическите ангажименти на високо равнище (отгоре надолу) са изпълнени със значителни усилия за застъпничество (отдолу нагоре) за базирани в училище от различни партньорски организации и агенции по прилагането. Установено е, че това застъпничество е допринесло за развитието на учителите по сексуалност и за по-пълна учебна програма в пилотни училища в цялата страна. Съществуват и механизми за кампании, създадени с цел да получат подкрепа за цялостно сексуално образование от администраторите на образованието в училищата, общността, областта на образователните услуги / провинциалната администрация на професионалното

образование и на министерството.

Докато предизвикателствата остават и се решават, се появиха и добри практики. Идентифицирани са моделни училища и едно такова училище в Северен Тайланд поема програмата Teenpath с подкрепата на тайландското Министерство на образованието. Прегледът установи, че „Важното условие да се даде възможност на учениците да разбират сексуалното и половото разнообразие и сексуалните права толкова добре, че да могат да образоват другите по тези въпроси, е създаването на добра среда за учене в клас, насърчаване на положителни нагласи, насърчавайки учениците да изразяват мненията си. В комбинация с ученето от външни източници, тези фактори помагат на учениците да мислят отвъд рамките и да прилагат знанията, получени от външни източници. В резултат на това учениците придобиват добри умения за аналитично мислене и стават по-чувствителни към сексуалното и половото разнообразие, както и сексуалните права“.²

Ирландия: чрез своята стратегия за образование за развитие 2017-2023 г. Ирландия е определила 5 ключови резултата, предназначени да осигурят повишена достъпност, качество и ефективност на обучението за развитие в Ирландия. Консултациите за стратегията определиха съгласуваната политическа среда като най-важната приоритетна област, която позволява успешното прилагане на четирите други резултата на стратегията и подкрепата на практикуващите в ефективното предоставяне на образование за междуведомствено развитие в Ирландия. Стратегията за развитие на образованието има за цел да създаде благоприятна и съгласувана политическа среда за развитие на образованието на всички нива - местно, национално и европейско.

Освен това Ирландия, чрез своята Ирландска

стратегия за подпомагане на образованието за устойчиво развитие 2014-2020 г., заявява: „Основна цел на тази стратегия е да предостави на учащите знания, предпоставки, умения и ценности, които ще мотивират и дадат възможност да станат активни граждани и вземат мерки, за да живеят по-устойчиво“.

Подходът на стратегическото партньорство за образованието за развитие, възприет от Ирландия чрез нейната стратегия за образование на Ирландската помощ за развитие, беше описан като „примерен“ от Националния доклад на Глобалната образователна мрежа в Европа - Global Education Network of Europe (GENE) и се оказа много ефективен. През 2015 г. Ирландска помощ за развитие покани GENE да проведе партньорска проверка на глобалното образование в Ирландия, предназначена да оцени националния контекст на образованието за развитие в Ирландия и да даде препоръки за приемната образователна стратегия за развитие. Този преглед беше част от Европейския процес за партньорска проверка на глобалното образование, който беше инициран на Конгреса за глобално образование в Маастрихт през 2002 г., подпомогнат от GENE.

Смяташе се, че прегледът ще даде съображения за изготвяне на проекта на нова стратегия за образование за развитие, надграждащасенатези, посочени в предишните две стратегии. Най-новата версия, обхващаща периода 2017-2023 г., се задължава да разшири този модел на стратегическо партньорство до неформалния образователен сектор, както в сектора на младежта, така и в областта на възрастните и в общността. Прегледът призна и се възхищава на голямото разнообразие от подход и стратегия, свързани с образованието за развитие във формалното, неформалното и самостоятелното образование. Освен това той установи, че Националната стратегия за образование за устойчиво развитие, както

² Op.cit. p.33

и неговото развитие, предоставя основа за визионерско и систематично планиране и потенциал за по-голямо сътрудничество с DES (отдел за образование и умения).

Прегледът отбеляза, че преминаването към по-голям фокус върху компетенциите и уменията в ирландската образователна система на всички нива предоставя нови възможности за универсални подходи и цялостна интеграция на DE.

Процесът на преглед позволява външна оценка и наблюдение на ефикасността, състоянието, ефективността и траекторията на основния механизъм на Ирландия за политиката за интегриране на ГГО и ОУР. Настоящата структура относно оценката на политиката за ГГО трябва да се разглежда с повишено внимание, както е отбелязано в доклада на GEM 2017/2018: „Въпреки това самооценката на прилагането на политиката може да не е достатъчно обективна, достоверна или нюансирана за целите на политиката и може да е недостатъчно, за да се установи дали се прилагат политики. ЮНЕСКО признава необходимостта от по-нататъшно прецизиране на насоките за подготовка на национални доклади, така че те да отговарят по-добре на изискването за наблюдение на глобалния индикатор“.

Механизмите за партньорски преглед като тези, предоставени от GENE, могат да се окажат много полезен инструмент в подкрепа на последователни, съпоставими на националните усилия за оценка за постигане на целите и показателите от Подцел 4.7, засилване на мониторинга на полезната стойност на тези механизми.

5.2 Учебни програми

Данните от ICCS (Международно изследване на гражданското образование) 2016 показват, че над 85% от участващите държави са докладвали, включително за правата на човека и основните свободи в образователната политика и учебните програми, но само 51%

интегрирано образование за устойчиво развитие в политиката и 33% в учебните програми. В образованието на учители около половината от страните обхванаха мира, ненасилието, правата на човека и основните ментални свободи, а 16% обсъдиха културното многообразие и толерантността, докато само 7% включваха образование за устойчиво развитие.

Докладът на Eurydice за 2017 г., подобно на доклада за ICCS за 2016 г., показва, че във всички 28 анализирани образователни системи в ЕС се използват три основни подхода на учебните програми към ГГО:

i. Теми, в рамките на цялостните учебните програми: целите на гражданското образование, съдържанието или резултатите от обучението са определени като универсални в учебната програма и всички учители споделят отговорността за изпълнението.

ii. Интеграция в други предмети: целите на образованието на граждани, съдържанието или резултатите от обучението са включени в документите за учебната програма на по-широки предмети или учебни области, често засягащи хуманитарните / социалните науки

iii. Отделни теми: Целите, съдържанието или резултатите от обучението по гражданство се съдържат в отделна предметна граница, посветена основно на гражданството.

Знанията, уменията и действията, базирани на ценности, които ГГО цели да вдъхновява, често се определят не като традиционни самостоятелни предмети, а като набор от напречни компетенции, които не са различни от цифровата грамотност. Възприемането и третирането на тези „универсални“ компетенции в рамките на ГГО представлява важно предизвикателство за подобряване на техния статут, за да ги приведе в по-голяма съответствие с традиционните компетентности, основаващи се на учебни

предмети. Това е в пряко противоречие с реалността, че много образователни системи са създадени въз основата на обучение чрез предмети. Универсалната рамка може да бъде в противоречие с често местните и националните съображения, които заемат централно място в националните учебни програми, които са обект на обсъждане.

Данните на Eurydice в ЕС показват, че се използват няколко иновативни педагогически и подходи по отношение на преподаването и обучението на ГГО, в допълнение към по-традиционния модел на обучение, насочено към учители. Например активното обучение, при което студентите могат да планират и инициират свои собствени проекти за действие за гражданство, се срещат както в Ирландия, така и в други страни. Кипър инвестира в интерактивно обучение чрез издаване на ръководство за обучение, предназначено да подкрепи дебатите в училищата. Това може да се съсредоточи върху редица чувствителни теми, като например евтаназията на животните. В Латвия се прожектират късометражни филми за реални случаи на дискриминация, за да се насърчи критическото мислене и самовъзстановяване. В Гърция студентите могат да използват онлайн „Училищна преса“, за да улеснят съвместното учене, докато в холандската общност доброволчеството може да бъде акредитирано като част от учебната програма.

GEM доклада от 2016 изтъква различните видове налични доказателства, които са свързани с глобалния показател. Например, разработен протокол за кодиране, предназначен да анализира преобладаването на съответните термини в националните рамки на учебните програми и свързаните с тях учебни материали. В сътрудничество с Международното бюро за образование на ЮНЕСКО, докладът на GEM преглежда над 110 национални рамки за учебни програми в основното и средното образование в 78 страни от 2005-2010 г. Прегледът се фокусира върху пет тематични области в Подцел 4.7: правата

на човека; равенството между половете; мир, ненасилие и човешка сигурност; устойчиво развитие; и глобално гражданство / взаимосвързаност.

За изследването беше разработена и приложена схема за кодиране, основана на ключови знания, умения, поведение и педагогически знания за ОУР и ГГО, за да се разбере доколко съдържанието на ОУР и ГГО присъства в националните рамки за основни курсове (NCFs) и планове за образователен сектор (ESPs) по целия свят. Оценявани са общо 108 НКС и ESP от 78 държави за общо основно образование (начално и прогимназиално), както и 48 учебни програми за социални изследвания от 25 държави (включващи също три провинции на Канада и четири щата на САЩ). Анализът разкрива, че устойчивото развитие изглежда е преобладаващо в оценяваните НКС и ОСП, като 90% от страните се отнасят до поне един от термините, свързани с тази категория. Устойчивото развитие е най-често използваният ключов термин, докато изменението на климата е най-малко използваното (съответно 73% и 36%). Анализът на термини, свързани с взаимосвързаност и глобално гражданство, показва, че 92% от държавите се позовават на национална идентичност / гражданство в учебните си програми, докато само 42% се отнасят към термина глобална идентичност / гражданство, като Австралия, Бутан, Доминиканската република, Гватемала , Непал, Сърбия, Канада / Онтарио и САЩ / Ню Йорк, които са най-„глобално изглеждащите“ страни.

Австралия: Докато Австралия има подкрепяща политическа среда по отношение на ГГО и ОУР, тя е изправена пред подобни предизвикателства пред другите „развити икономики“ по отношение на поддържането на обучението през целия живот на ГГО. Австралийската образователна система се бори с международните и национални усилия, ръководени от политиката ГГО, както и отнемането на финансиране за подкрепа на

ГГО в училищата (отражение на изменените политически приоритети и рязък ход към „Австралия първа“) и маргинализацията на ГГО в училищната програма. Австралия обаче предлага много примери за добри практики, особено по отношение на напредъка на ниво отдолу-нагоре, местно училище и учебни програми.

Австралийската рамка за глобално образование ясно изразява както основни предположения, така и отделен набор от глобални ценности. Заедно с ръководството за обучение спрямо ГГО на ЮНЕСКО (ЮНЕСКО 2015), подпомага предаването на ГГО в австралийските училища. Австралийската рамка е разработена, за да осигури философска и практическа отправна точка, чрез която да се „изяснят целите, обосновката, акцентите и процесите на глобалното образование“. Важно е да се отбележи, че рамката предоставя основа за преподаване за глобално гражданство, предлагайки „възможности за развиване на ценностите, знанията и уменията и капацитета за действие, за да станат добри глобални граждани“. Следва да се развият пет основни теми: взаимозависимост и глобализация; идентичност и културно многообразие; социална справедливост и права на човека; изграждане на мир и разрешаване на конфликти; и устойчиво бъдеще. За да се подпомогнат учителите, има редица свързани с предмета връзки към специфични области за австралийско обучение по учени през годините K-12.

Новоразработеният австралийски учебен план предлага редица съществени отправни точки за ГГО, главно чрез неговите приоритети за межкултурна програма, декларации за обща способност и учебната програма в редица учебни области / учебни предмети. Приоритетите на учебната програма включват набор от три ключови области, които трябва да се прилагат във всички области на обучение: (1) Азия и ангажиране на Австралия с Азия (ACARA, 2013), която конкретно достига до света извън бреговете на Австралия. Това се прави,

вероятно, с главно инструментални мотиви, докато позоваванията на австралийските съседи от Тихия океан или други части на света по-скоро липсват; и (2) Устойчивостта открито включва фокус върху глобалните проблеми. Третата област са историите и културите на аборигенския проток и острова на острова Торес, които могат да помогнат за задълбочаване на разбирането на другите народи от коренното население.

Изявленията за общите възможности се фокусират върху седем способности, които се очаква студентите да развият във всяка област на обучение. От тези седем, межкултурното разбирателство може да предложи възможно най-големият обхват за фокусиране върху глобалното гражданство. Други потенциални отправни точки включват критично и креативно мислене и личните и социални възможности, докато възможностите за информационни и комуникационни технологии, езикова и математическа грамотност могат да бъдат приведени в глобално свързани цели. В съчетание с многобройните межкултурни възможности за ГГО, самостоятелните предмети също предлагат средства за интегриране на ГГО чрез предметите „Гражданство, география и история“. Въпреки това австралийският систематичните политически и учебни подходи не са съчетани с корелирано начално или продължаващо обучение на учители за и за ГГО. Следващият раздел ще предостави някои примери за включване на ГГО и ОУР в образованието на учителите.

Новият доклад за мониторинг на глобалното образование, публикуван за отбелязването на Политическия форум на високо равнище за целите на прегледа на образованието за устойчиво развитие, който преразглежда ЦУР 4, отбелязва, че учебните програми се актуализират с цел насърчаване на устойчивото развитие, правата на човека, равенството между половете, културата на мира и ненасилието, глобалното гражданство и културното многообразие. Той също така

отбелязва, че разработването на учебните програми трябва да участва с цел насърчаване на националната собственост от централно до училищно ниво. Той споменава, че в Германия множество заинтересовани страни са участвали в нов национален план за действие за устойчиво развитие, докато Мексико провежда национална консултация за новата си учебна програма. Важно е, че докладът подчертава, че учебните програми, подготовката и оценяването на учителите трябва да бъдат приведени в съответствие, както е в Португалия, където новият учебен план за гражданство се следи с цел да се оцени как училищата реагират на допълнителна автономия и Република Корея, където промените в учебната програма се комбинират с образованието на учители.³

5.3 Образование на учители

Главната роля на учителите за цялото социално преобразуване бе потвърдена от множество организации на Глобалната образователна среща (GEM) в Брюксел в края на 2018 г. Често има форма на социален договор между учителите и обществото.

Те действат като проводник за привличане и приспособяване на ценности, умения и компетенции, свързани с активното глобално гражданство, и имат задвижващия ефект от пробуждането и развиването на тези умения и действия при ученици от всички възрасти. Доказателствата, предоставени в обобщения доклад на ГЕМ за 2018 г., показват, че чрез качествени интервюта всички 28 образователни власти заявяват, че се опитват да гарантират, че всички бъдещи учители в началното и средното образование придобиват основните знания и компетенции, необходими за преподаване на гражданско образование.

Ирландия: Понастоящем от 28-те държави-членки, анализирани в докладана Eurydice, само

девет образователни системи са дефинирали компетенциите, които трябва да придобият всички учители, които са специфични за гражданското образование. От тези девет Ирландия е успяла да включи задължителното образование на учители за развитие в 100% от учителите в начално ниво. Това е постигнато чрез проекта за развитие и межкултурно образование (DICE), стратегически партньор между четири висши учебни заведения, осигуряващи начално образование на учители (ITE) на начално ниво. Политиката за образование на Ирландска помощ, в рамките на която е изградено това партньорство, подкрепя предоставянето на образование за развитие на всички учители от начален етап на образование. От септември 2012 г. 6 817 учители са завършили задължителни модули в на образование за развитие, докато 10 890 студенти преподаватели са започнали интегрирано обучение за образованието за развитие. От 2014 г. DICE успешно внедрява образованието за развитие в програмите за начално обучение на студентите на четирите участващи институции, ангажирайки 100% от студентите преподаватели от начален етап.

Подобно споразумение за финансиране на първоначалното обучение на учители, преподаващи в гимназиален етап съществува и от 2006 г. чрез мрежата Ubuntu. Тази мрежа се състои от преподаватели от учители от висши учебни заведения, представители на НПО и партньорски организации с ангажимент към образование за социална справедливост, равенство и устойчивост.

Ubuntu има за цел да подкрепи интеграцията на образованието за развитие и следосновното образование в Ирландия. Нейната мисия е да подкрепя учителите да внесат жизнено важно разбиране и ангажираност в образованието за глобално гражданство, устойчиво развитие и социална справедливост в своята работа, като дава възможност на учениците на учители на след начално ниво да се интегрират както в

³ UNESCO, Global Education Monitoring Report, 2019. Beyond Commitments: How countries implement SDG 4. P.2.

своето преподаване, така и в училищата, където работят. Следователно тези перспективи ще насърчат активното участие в изграждането на по-справедлив свят.

5.4 Оценка на ученици

Този документ служи за проучване на характеристиките на Подцел 4.7 и значението на включването ѝ в ЦУР, разглеждайки съответните дефиниции и предоставя общ преглед на присъщите ключови понятия на Целта, излагайки едновременно кратко въведение към контекста и целите на възлагането на този научен труд и запознаване с основните концепции на Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН, както и окончателно уточняване на съответните термини в целевата област. Освен това тя има за цел също да проучи предприетата методологията за изпълнение, както и пример за добра практика за интегриране на ГГО в четирите измерения на образованието, както са очертани в Целта. Той е предназначен да бъде прочетен, за да допълни втория документ на изследователите относно предизвикателствата на използването на оценката на обучението за измерване на Подцел 4.7. Следователно оценяването на учениците ще бъде разгледано по-подробно в други доклади от тази поредица за използване на данни за оценка на обучението.

Докладът на Eurydice 2017 се фокусира върху два основни начина, по които образователните власти предоставят рамка за оценяване на учениците в гражданското обучение: чрез централни насоки за оценяване в класната стая от учители и чрез национални тестове, като и двата са разположени в формалното образование. Този доклад, както и много други, свидетелства за сложността на измерването на гражданското образование, като посочва, че „целите и резултатите от обучението, възложени в учебните програми за гражданство от европейските страни, включват придобиването от студенти на широк набор от теоретични знания, развитие на умения като аналитични умения и критично

мислене, възприемане на определени ценности и нагласи като чувство на толерантност и не на последно място активното участие и ангажираност на учениците в училищния и обществения живот“.

От преглед на голяма част от източниците, свързани с 4.7, става ясно, че за да се измери въздействието на ГГО и ОУР, трябва да се създаде комбинация от показатели, които да отчитат както обучението, така и резултатите от обучението и да се прилагат към ученето, което се случва както в формални, така и в неформални условия. За да обхване и предаде посланието на обучението, базирано на ценности възприето от критичното ГГО, за да се засили поведенческият капацитет да действа отговорно и за по-голямото и колективно благо, тази оценка на обучението изисква събиране на доказателства за различни компетенции, включително както когнитивните така и некогнитивните умения, както са определени от Работната група за ГГО на ЮНЕСКО:

1. Емпатия
2. Критично мислене / решаване на проблеми
3. Способност за комуникация и сътрудничество с другите
4. Разрешаване на конфликти
5. Чувство за и сигурност на идентичността
6. Споделени универсални ценности (права на човека, мир, справедливост)
7. Уважение към многообразието / межкултурното разбирателство
8. Разпознаване на глобални проблеми - взаимосвързаността им (екологични, социални, икономически и др.)

Подобно на компетенциите, описани по-горе, по-долу са областите на ГГО и целите на обучението, както са очертани в рамката на ЮНЕСКО:

Теми	Когнитивна сфера	Социално-икономическа сфера	Поведенческа сфера
	1. Местни, национални и глобални системи и структури.	4. Различни нива на идентичност	7. 7. Индивидуални и колективни действия
	2. Проблеми, засягащи взаимодействието и свързаността на общностите на местно, национално и глобално ниво.	5. Различните общности, към които хората принадлежат и как са свързани помежду си	8. Етически отговорно поведение
	3. Придружаващи предположения и силови динамики	6. Различия в разнообразието и уважение	9. Въвличане в процеса и предприемане на действия

Таблица 2: Компетенции и цели на обучение

6. Мониторинг на Подцел 4.7 от Целите за устойчиво развитие на ООН

6.1 Как трябва да се събират данни за Подцел 4.7?

Цел 4 неведнъж е определяна като централна в стремежа за постигане на цялостната програма на ЦУР и в рамките на целта Подцел 4.7 е посочена като критичната връзка с другите цели и показатели, като в основата е глобалното гражданско образование. Все още обаче не е постигнат консенсус по отношение на универсалното споразумение за това, какво ГГО трябва да насърчава и как трябва да постигне своите цели, както и как ефективността му може да бъде действително полезна и смислено усвоена и предадена. Илюстрирането на предизвикателството при създаването на подходящи, работещи и универсално измерими показатели за тази цел е фактът, че никакви данни или дори препратки към Целта от 4.7 не са включени в Сборника с данни за глобалните индикатори за образование по Цел 4, 2019 г. Това е последствие от три години събиране на данни и дискусии около измерването на показателя и неговите цели. Целта също отсъства от Набора от показатели на ЦУР в ЕС за 2019 г. Може да се направи заключението, че намерението се отнася до политическия форум на високо равнище, който беше насрочен за юли 2019 г., на който ще бъде определено, че Цел 4 ще бъде преразгледана и че по-нататъшното развитие от Целите и неговите показатели също ще се състоят.

Всъщност, дори в Стратегическото предложение за 2017 г. за измерване на целевия глобален алианс за мониторинг на обучението (GAML), Подцел 4.7 е „изгубена в превода“ и липсата на значителна връзка с други целеви индикатори я оставя пренебрегната. Докато предложението за Стратегия за измерване и план за действие на Подцел 4.7, изготвено от ЮНЕСКО-GAML през 2017 г., признава, че с Цел за устойчиво развитие (Цел 4) международната общност се ангажира да „гарантира приобщаващо и справедливо качествено образование и да насърчава възможностите за учене през целия живот на възможностите

за учене за всички“, в доклада се посочва, че към момента на написването му ЮНЕСКО „понастоящем е в процес на финализиране на методологията за измерване на глобалния показател 4.7.1, използвайки последния кръг от събирането на препоръчителни данни от 1974 г. през 2016 г.“

Напредъкът по този въпрос обаче не е лесно достъпен.

Съществуващото отчитане по отношение на глобалния показател зависи единствено от механизма на Препоръка 1 на ЮНЕСКО от 1974 г. относно образованието за международно разбирателство, сътрудничество и мир и образование, свързано с правата на човека и основните свободи. 4.7.4 и 4.7.5 са тематични показатели, които обхващат резултатите от обучението, постигнати в резултат на образователните ресурси, представени по глобалния показател. Следователно документът GAML, избран за разработката на решения за измерване, за да отговори на предизвикателствата на мониторинга само на показатели 4.7.4 и 4.7.5, тъй като това са показатели за резултатите, свързани с ученето, които са вдъхновени от широкомащабни международни оценки и съществуващи данни, ICCS и PISA. ICCS се използва като средство за събиране на данни / инструмент относно 4.7.4, съгласувано от GAML.

Резолюцията от 47-та сесия на ИКОСОС, докладът на Междуведомствената и експертната група относно устойчивите индикатори на целите за устойчиво развитие в точка 30, гласи че: „Глобалният мониторинг трябва да се основава в максимална степен на съпоставими и стандартизирани национални данни, получени чрез утвърдени механизми за отчитане от страни към международната статистическа система. При необходимост подобни механизми следва да бъдат подобрили, по-специално чрез засилване на координационната функция на националните статистически служби и / или други национални институции. Трябва да се

положат усилия за попълване на пропуски в данните и подобряване на международната съпоставимост чрез засилено приемане на национално съгласувани стандарти на национално ниво, укрепване на националния статистически капацитет и подобряване на механизмите за докладване“.⁴

На срещата за наблюдение на глобалното образование на ЮНЕСКО от декември 2018 г. беше постигнато съгласие, че по-пълните и надеждни данни са предпоставка за ръководствена политиката и че подобряването на образователните системи служи за осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и възможности за всички през целия живот.

Постигнат е голям напредък по отношение на разработването и измерването на Цел 4 и нейните 10 цели, обхващащи 11 глобални и 32 тематични показателя. Институтът за статистика на ЮНЕСКО (UIS) продължава да ръководи разработването на ясно дефинирани, валидни и международно съпоставими данни с широко географско покритие. Глобалната рамка за индикатори е планирана за допълнителен преглед през 2019-2020 г. Въпреки това, предизвикателствата, свързани с мониторинга на напредъка на ЦУР 4, остават, най-вече по отношение на измерването на Подцел 4.7.

Предизвикателствата, открити на срещата на GEM през декември 2018 г., включват:

- i) непълно разработване на методологията
- (ii) ограничена наличност на данни в много страни / региони и в различни източници на информация
- (iii) липса на интеграция между източници на данни в различни сектори (например здравеопазване)
- (iv) липса на благоприятни данни за политически насоки за страните, които искат

да реформират системи си

(v) недостатъчно финансиране както за държавите за прилагане на рамката за показатели на Цел 4, така и за глобални международни агенции и регионални организации за разработване на показатели - включително чрез Групата за техническо сътрудничество (TCG).

Дискусиите на срещата на GEM през декември 2018 г. заключиха, че механизмите за координация на всички нива - национално и регионално за прилагане на Цел 4 - Образование 2030 г. - трябва (доколкото е възможно) да се основават на съществуващите механизми за координация, системи и процеси и да бъдат свързани с по-широки механизми за координация на ЦУР на национално, регионално и глобално равнище. Беше посочено също, че насърчаването на програмата за образование започва директно от правителствата. За да се превърне глобалната програма за образование в национални политики, планиращи цели, инициативи и действия въз основа на тяхното национални нужди, цикъл на политика и планиране, институционален капацитет, организация на образователните системи и наличността и разпределението на ресурсите, беше потвърдено, че прилагането на Цел 4-Образование 2030 г. трябва да бъде ръководено от държавата. Значението на отговорността на държавната за отчитането по Подцел 4.7 не може да се подценява.

Съществуващият свободно избираем характер на участието на страната в някои инициативи за събиране на данни, свързани с ГГО, като Международното проучване за глобално гражданство на всеки седем години, означава, че този потенциал за улавяне на действителните знания, нагласи и възприятия на студентите и училищата не се увеличават максимално. Интересно е, че ICCS 2016 на IEA (публикуван 2018 г.), който събира данни от 24

⁴ <https://unstats.un.org/unsd/statcom/47th-session/documents/2016-2-SDGs-Rev1-E.pdf>

държави в световен мащаб, е съсредоточен върху инструмент за проучване с 29 въпроса, който обхваща четири по-големи области . Те могат да бъдат концептуално и потенциално по-задълбочени, систематизирани със следните заглавия:

1. Образователната система
2. Гражданско образование в учебната програма
3. Образование на учители
4. Оценки и осигуряване на качеството

Тези концептуални области могат да бъдат обширно приведени в съответствие с четирите области на интегриране на ОУР и ГГО, проектирани да бъдат измерени чрез Подцел 4.7, която възнамерява да обхване степенята, в която глобалното образование за гражданство (ГГО) и образованието за устойчиво развитие (ОУР), включително равенството между половете и правата на човека, са интегрирани на всички нива в:

1. Национални образователни политики
2. Учебни програми
3. Образование на учители
4. Оценяването

Докато МЕА и ЮНЕСКО са се съгласили да си сътрудничат в тази област, плюс факта, че МНСК е признат за един от основните съществуващи източници на данни за тази жизненоважна мисия в света , степенята и дълбочината на тяхното сътрудничество все още не могат да бъдат реализирани и да станат видими.

Въпреки че ICCS е много изчерпателен инструмент за събиране на данни, съществуват текущи ограничения за съдържанието и приложимостта на изследването. Със сигурност конкретизираните ясно причинно-следствени връзки не са възможни предвид начина, по който е разработено изследването,

също и характера самостоятелното взимане на решение за участието на страната също е проблематичен. И двата проблема са признати от самото начало на ICCS. Въпреки това, общите констатации показват, че образователните системи трябва да се стремят да засилят своя капацитет за преподаване на приобщаващо гражданско образование. Проучването за 2016 г. отбелязва липсата на ясна връзка между наблюдаваните национални нива на гражданско съзнание и начините, по които регионите прилагат гражданското образование в своите учебни програми.

Връзката между изследването на ICCS и ЮНЕСКО може да се окаже безценна и може да осигури част от пътеката на данни за подобро събиране на данни за Подцел 4.7. Задължителното национално отчитане пред ICCS може да докаже един начин за подобряване на измерването на ГГО / ОУР и, по-точно, на Подцел 4.7. Като алтернатива от ОИСП потенциално може да бъде поискано да включи Подцел 4.7 индикатори за бъдещи PISA, като се основава на съществуващите понастоящем механизми, както беше аргументирано и договорено на Глобалната образователна среща през декември 2018 г. Това ще се основава и на факта, че PISA вече измерва Социалното и емоционално обучение (SEL) и меки умения, които са от значение за сферата на ГГО. В по-нататъшни положителни стъпки към приобщаване и признаване на важността и стойността на обучението в неформалната сцена, проектът PISA-D (PISA за развитие) създава методи и подходи за включване на младежи извън училище в PISA оценка като част от усилията на ОИСП да направи проучването по-подходящо за страните със среден и нисък доход, както и да спомогне за разработването на по-приобщаващи образователни политики и програми:

„В допълнение към измерването на знанията, уменията и непознавателните качества на извънучилищна младеж, PISA-D събира данни за бариерите пред посещаването

на училище и за факторите, които могат да възпрепятстват напредъка на учениците чрез образование - важна информация в подкрепа на Целта за устойчиво развитие на образованието с акцент върху това, никой да не бъде изоставен“.

Намерението за използването на проучването PISA-De, което ще даде възможност на PISA за първи път да може да отчита какво знаят и могат да правят всички 15-годишни деца в населението.

6.2 Какво качествено и количественото измерване на 4.7 може да бъде направено?

Като се има предвид обхватът на този въпрос, като подходяща отправна точка трябва да се отрази текущия напредък, постигнат спрямо Подцел 4.7. Докладът на ЮНЕСКО „Напредък в образованието за устойчиво развитие и глобалното гражданство“, публикуван през 2018 г., служи като цялостна актуализация на текущото състояние по отношение на разработването, прилагането и измерването на ГГО и ОУР. Затова на шестата консултация относно прилагането на Препоръката от 1974 г. относно образованието за международно разбирателство, сътрудничество и мир и образование, свързано с правата на човека и основните свободи, отговориха 83 от 195 държави-членки, като процентът на отговор е 43%. В началото степента на отговор (въпреки че е най-високата до момента) показва липсата на твърд глобален ангажимент за измерване, разработването и докладването на данни за ГГО и ОУР. Данните също се самоотчитат, което означава, че има ниво на субективност, влияещо върху полезната му интерпретация. Самите констатации са като цяло положителни и показват ясен напредък по редица фронтове, не на последно място и интегрирането на Подцел 4.7 в четирите основни измерения:

- 98% от страните (80 държави) съобщават, че Ръководните принципи са отразени изцяло или частично в конституцията или вътрешното законодателство на страната.

- Почти всички страни (99%, 81 държави) съобщават, че техните учебни програми включват Ръководните принципи и свързани теми.

- 88% от страните (72 държави) са възприели межкултурен подход, преподавайки Ръководните принципи в повече от една дисциплина или предмет на учебната програма, за разлика от 57% от държавите, които съобщават, че Ръководните принципи се преподават в отделен предмет.

- Положително и противоречащо на други квалификационни изследвания, 85% от страните (70 държави) съобщават, че прилагат множество педагогически подходи за преподаване на ръководните принципи.

- В световен мащаб 75% от страните (61 държави) съобщават, че Ръководните принципи донякъде се отразяват в обучението на учители преди обслужване. Процентът е най-висок в Африка (92%). „Напълно отразеният“ процент е най-висок в Европа и Северна Америка (19%), следван от Азия и Тихия океан (15%), което означава разлика между тази разпоредба и политическия ангажимент.

- Нарастващ брой страни (82%, 64 държави) включват Ръководните принципи в оценяването на студентите в сравнение с 4-тата консултация през 2008 г., когато само 14% от страните съобщават за това и 46% в петата консултация.

- Въпреки това, по отношение на различните измерения на обучението, оценявани от държавите, 82% от държавите оценяват знанията на студентите, а 72% оценяват уменията / компетентностите. Освен това, по-малко държави отчитат оценката или на стойности и нагласи, или на поведение - съответно 62% и 41%.

- 86% от страните (67 държави) съобщават, че Ръководните принципи са отразени в програми извън училищната

система. Разбивка показва, че 71% от страните включват Ръководните принципи в неформалното образование и програмите за образование за възрастни, а 44-46% правят това в медийно и неформално образование.

- Новите инициативи и политическите приоритети са най-често срещаните фактори; липсата на ресурси е най-голямата пречка.

За да обобщим горната извадка, силната политическа ангажираност към измерването на Подцел 4.7 не е подкрепена с напредък по другите фронтове и по-специално бележи спад, когато става въпрос за оценяване на студентите и включвания извън формалната система. Преминавайки от описанието по-горе и с цел осигуряване на смислен и полезен отговор на 7.2, е полезно да разгледате по-подробно наличните в момента доказателства за интегрирането на ГГО в четирите ключови измерения на Подцел 4.7. Това може да се направи чрез проучване на съответните казуси и да се разгледа с помощта на обектива на Андреоти за критичното ГГО, за да се илюстрират ефективни практики на интегриране, как те се измерват в момента и кои мерки са докладвани / представени. Въз основа на тези казуси от добри практики също ще се предоставят допълнителни доказателства за подпомагане на отговора на другите два въпроса.

ЮНЕСКО предложи в своя обширен документ от 2014 г. относно ГГО, че измерването може да се извърши по много различни начини, но най-вече тези форми трябва да вземат предвид различни аспекти, като входните данни (напр. Компетенции, ресурси, инструменти на преподавателите и др. учебна среда), процесът (напр. методики на преподаване, видове действия, ангажираност на обучаемите) и резултатите (напр. знания, ценности, нагласи, умения, въздействие върху общностите). Понастоящем единствените показатели на тематичното ниво, които са претърпели по-нататъшно развитие по отношение на формалното стратегизиране

от някои от глобално отговорните органи, са показателите, основани на обучението, както са проучени от Стратегията и предложението за мониторинг на GAML за 2017 г.

“Един подход за измерване на ГГО предлага установяването на глобална последователна мярка чрез съставен индикатор, който включва ключови въпроси, обхващащи компонентите на ГГО и съответните компетенции. След това се предлага да се идентифицират тези въпроси и променливи, налични в съществуващите проучвания и различни видове материали за данни, за да се идентифицират факторите, важни за глобалното гражданско образование”.

Изследователите биха предложили съставните показатели да бъдат формулирани като част от ICCS или PISA, или чрез използване на комбинация от двете.

6.3 Коя институция трябва да е отговорна за събирането и докладването на данните?

През 2018 г. ОИСП предложи включване на оценка в Програмата за международно оценяване на студентите (PISA) чрез Международното проучване за преподаване и обучение на тема „Глобална компетентност“. Предложението определя как фокусът върху глобалните въпроси в рамките на основното и етапите след основното образование може да се превърне в неразделно измерение на PISA: „Докато това предложение включва разглеждане на подготовката за трудова дейност в свят с глобален характер (съпътстващо проблемните концептуализации от ГГО, споменато по-горе), се акцентира върху развитието на знанията за глобални и межкултурни въпроси, насърчаване на аналитично и критично мислене, насърчаване на ценности във връзка с многообразието и човешкото достойнство и насърчаване на положителни нагласи“.

Като се има предвид, че централната Цел 4 – „Образование 2030“, се фокусира

върху справедливостта и приобщаването, усилията за подобряване на мониторинга и докладването на неравенствата в образованието се полагат чрез платформата WIDE (World Inequality Database on Education). Това партньорство между Глобалния доклад за мониторинг на образованието и UIS има за цел да разбере по-добре неравенствата в достъпа до образование, участието, завършването и други резултати. UIS е „официалният източник на сравнително национални данни за образованието“, както е потвърдено в Рамката за действие „Образование 2030“.

Освен това на глобално ниво Глобалният алианс за наблюдение на обучението (GAML) е инициатива, създадена да подкрепя националните стратегии за измерване на обучението и да позволи международното отчитане. Под ръководството на Института за статистика на ЮНЕСКО (GAML) GAML обединява държавите-членки на ООН, международните технически експертизи и пълен набор от партньори по прилагането - донори, гражданско общество, агенции на ООН и частния сектор - да се подобри оценката на обучението в световен мащаб. GAML е първата по рода си инициатива, обединяваща различни заинтересовани групи за образование за колективни действия за получаване на по-добри данни за обучение. Основните характеристики на GAML включват балансиране на нуждите на данните от държавите и точността, необходима за глобалното отчитане, ангажиране на заинтересованите страни по различни пътища за участие на националните правителства, гражданското общество, учителските организации, донорите, агенциите на ООН и академичните среди, предоставящи насоки за действия на държавите с цел подобряване на мониторинга на обучението.

От гледна точка на мнението на глобалното гражданско общество, на срещата за глобално образование през 2018 г. Колективната консултация на НПО - Координационна група „Образование 2030“ (CCNGO) разработи

следните ключови политически послания относно гражданското общество, публичното отчитане и отчетността:

Необходимо е да се направи повече за институционализиране и да се даде възможност на значимото участие на гражданското общество в процесите на Цел 4, включително провеждането на редовни широкообхватни консултации със заинтересованите страни в образованието, включително организации на гражданското общество и ОГС, и да се даде възможност на значителното участие на ОГС в развитието. Представяне на доброволни национални прегледи (VNRs).

Данните, генерирани от граждански организации, или доклади, разработени за включване в процесите на Политическия форум на високо равнище (HLPF), трябва да бъдат придобити с официално признание и статут, включително чрез сесията за преглед на HLPF и системата за отчитане на VNR, която бе планирана за Общото събрание на ООН през Септември 2019 г. Тема в част от редица европейски страни е, че политическите инициативи по отношение на ОУР и ГКЕД не са последвани от увеличените ресурси, необходими за изграждане на капацитет и опит в рамките на преподавателската професия.

Създаването на Политическия форум на високо равнище на Организацията на обединените нации за устойчиво развитие (HLPF) бе упълномощено през 2012 г. от „Бъдещето, което искаме“, изходният документ на Конференцията на ООН за устойчиво развитие (Рио + 20). Форумът трябва да бъде универсален и междуправителствен, като се основава на силните страни, опита, ресурсите и приобщаващите условия на участие на Комисията за устойчиво развитие и впоследствие да замени Комисията. HLPF служи като платформа за последващи действия и прегледи във връзка с прилагането на ЦУР и работи за избягване на припокриване със съществуващите структури, органи и образувания по икономически ефективен

начин.

Следователно изследователите предлагат институционалната отговорност да бъде поверена на агенциите и органите, които вече са инвестирани в събирането и комуникацията на резултатите, свързани с образователните области на ГГО и ОУР на всички нива. Това ще означава:

На глобално ниво UIS на ЮНЕСКО съвместно с GAML;

На регионално ниво, например в рамките на ЕС, проучването PISA, с акцент върху засилване както на капацитета на PISA за измерване чрез инструмента PISA, администриран във формалните образователни условия, така и на по-новото проучване PISA за развитие, PISA-D, което може да обхване мерки в ГГО и SED сфери от неформалните условия;

На национално ниво: Доброволните национални прегледи представляват друг съществуващ механизъм, който осигурява отлично средство за отговорност за данните. Доброволните национални прегледи също позволяват събиране на съответните данни, измерващи сферите на ГГО и ОУР, включително тези от гражданските и неправителствените организации. Това е важно за представянето на статуса на мерките, постигнати чрез програмите и дейности, администрирани на местно ниво, като са обвързани както с формалният, така и с неформалният сектор. Вижте по-долу за повече информация, свързана с увеличените доброволни национални прегледи.

На местно ниво може да се извърши събиране на данни и прецизиране на индикатора с цел улавяне на контекстуалните определения на ГГО и ОУР (моля разгледайте Документ 3 от серията).

Потенциална пътека за събиране и отчитане на данни №1 на национално ниво

С изключение на данните за политиките,

всички данни могат да бъдат събирани на местно ниво в точка на преподаване на ОУР или ГГО, например училища и колежи за обучение на учители. В идеалния случай изследователите с подходящ опит и технически познания могат да го осъществят. Проучванията могат да бъдат поръчани на национално ниво от съответните правителствени ведомства или министерства или от мрежи като Bridge 47. Това би осигурило прозрачност и обективност в процеса на събиране на данни. След като се анализират събраните данни, те могат да бъдат подавани в съществуващи платформи като EMIS, чрез PISA и PISA-D проучвания, чрез споделяне през съответните мрежи или наистина чрез разширените доброволни национални прегледи.

Националните координатори на Цел 4, като водещи процеса, биха могли да управляват координацията чрез доброволни национални прегледи. Това би гарантирало, че данните са достъпни за техническия персонал и лицата, вземащи решения, в съответните правителствени ведомства / министерства, като същевременно гарантира, че данните се съхраняват и управляват, за да се даде достъп при необходимост. Докладите също могат да се споделят със съответните заинтересовани страни и органи на местно, национално и европейско равнище.

Проучвания на IEA: ICCS 2016 зависи от критичния принос, постоянството и ентузиазма на националните регионални координатори и техните екипи - важните набори от данни, които вече са налични в ICCS, могат да бъдат използвани и захранвани чрез националните регионални координатори на ООН, свързвайки работата им с тази на министерствата на образованието или PISA и PISA-D в страната. Ако считаме, че е необходим комбиниран подход за измерване, включващ както осигуряването, така и резултатите, тогава ще трябва да бъдат взети данни както в PISA-стил за резултатите от обучението / оценката, така и на ниво ICCS, нивото на националния координатор на ЦУР в страната

и в колежи за учители, както съобщават от министерствата на образованието. След това това може да се препредава на UIS / GAML като органите, натоварени понастоящем, които отговарят за мониторинга на постигане на Подцел 4.7. Това ще позволи разработването на все още липсващ глобален цялостен контекст за Подцел 4.7.

Потенциална пътека за събиране и отчитане на данни №2 на ниво ЕС

Вече сме наясно с факта, че ЕС се стреми да създаде Европейско образователно пространство до 2025 г., при която „ученето, работата и изследванията не са възпрепятствани от границите, а се е превърнало в стандарт и моментът, в който в допълнение към майчиния си език, говоренето на два други езика се е превърнало в норма. Континент, в който хората имат силно чувство за своята идентичност като европейци, за европейското културно наследство и неговото многообразие”.

Според документа за размисъл на Европейската комисия, в съответствие с първия принцип на Европейския стълб на социалните права, целта на това Европейско образователно пространство е да направи иновативното, приобщаващото и ученето през целия живот достъпно за всички: „Първите конкретни действия включват развитие на европейските университети; създаване на квалификации, получени в средното и висшето образование, както и периодите на обучение в чужбина, автоматично признати в държавите-членки; подобряване на изучаването на езици; насърчаване на качествено образование и грижи в ранна детска възраст; подпомагане на придобиването на ключови компетенции; и засилване на дигиталното обучение“.

Надграждането върху развитието на това ЕИП може да бъде потенциален път за отчитане, като потенциално ще осигури средство за по-добро развитие на показателите въз основа на Подцел 4.7, като комбинира измерване на неговите компетенции със съществуващите

данни за оценка на резултатите от обучението.

6.4. Как могат да бъдат активирани тези пътеки? Десет препоръки:

1) Необходимо е концептуално изясняване (според срещата “Глобалната образователна мрежа за гражданство”, която се проведе в Корея през ноември 2016 г.), което съответства с голяма част от източниците за Подцел 4.7. „Образованията“ и измеренията, изброени във формулировката на самата Цел, следва да бъдат свързани, докато липсата на универсална рамка по отношение на педагогиката за глобално образование също трябва да бъде разгледана.

2) Формиране на интегративна концептуална рамка в самата Подцел 4.7: рамка, която се центрира около:

(i) процеса на събиране на доказателства и (ii) ролята на преподавателите по отношение на насърчаване на теми като справедливост, екологична и глобална социална справедливост и межкултурно разбиране. Видимостта на образованието също трябва да се поддържа чрез обвързване на образователните измерения.

3) Насърчаване на ролята и потенциала на регионалните и национални мрежи.

Модел, който става все по-влиятелен в рамките на Европа, е процесът на партньорски преглед на глобалното образование, организиран от Европейската мрежа за Глобално образование (GELM). Тази мрежа от правителствени организации в цяла Европа оцени своите връстници, коментирайки текущите практики в техните собствени държави, за да определят как най-добре да разработят стратегии. Този модел може да бъде пилотиран в други региони чрез ангажиране не само на министерства, но и на органите на висшето образование и на организациите, отговорни за валидиране и акредитация на курсове за обучение на учители. В този процес потенциално биха могли да участват редица

мрежи за обучение на учители по целия свят по отношение на ОУР и ГГО.

4) Увеличаване на овластяването и ангажираността на Доброволните национални прегледи.

Официалното признаване може да бъде предоставено според данни от граждански и неправителствени организации, за да се попълнят прегледите и впоследствие да се трансформира техния статус и валидност.

5) Изглежда, че много програми за обучение на учители са съсредоточени върху един елемент или аспект на ОУР или ГГО, но впоследствие се очаква промяна на холистично ниво. Комплексната промяна е невъзможна без да се ангажира напълно с по-широкото покритие на ОУР или ГГО. Основният фокус трябва да е върху местните и национални съображения.

6) Разработване на модули, които включват специфичен акцент върху темите за ОУР и ГГО в рамките на курсове за обучение за висши ръководители в училищата. За да има устойчиво въздействие в училищата, политиките и органите, отговорни за провеждането на обучение на висши ръководители, следва да бъдат насърчавани да включват сесии за етоса и мисията на училището по отношение на глобалната и екологичната отговорност. Значението на това е установено чрез изследвания във Великобритания (Birney et al, 2011).

7) Основната роля на учителите като водещи и главни фасилитатори на внедряването на съвкупността от уменията, нагласите и поведението, необходими за действия на глобалното гражданство и действията за устойчиво развитие от страна на учащите, не може да се подценява. Учителите остават в центъра на обучението и образованието като процес на човешко взаимодействие може да бъде допълнено, но не и заменено с технология. Колегиите за обучение на учители могат да получат мандат да докладват на

своите министерства на образованието за степента, в която те включват области на SDG4.7 в образованието на учителите.

8) Трябва да бъде приоритет на национално и регионално ниво, за да могат мрежите и политиките да признаят ползата от наличието на единна всеобхватна стратегия за ГГО. Това ще увеличи максимално ресурсите и е по-вероятно да окаже по-голямо въздействие върху учащите.

9) Следва да се разработи и единна всеобхватна стратегия на ЕС за ГГО, за да се осигури структура, фокус и легитимност на политическия ангажимент, поет в документа на ЕК от януари 2019 г. „Към устойчива Европа през 2030“. Ангажиментът на доклада за конкретни усилия около Подцел 4.7 в момента е изразен много слабо, заявявайки: „Ще остане важно да се активизират усилията за интегриране образование за устойчиво развитие в учебните програми на всички нива на образование“.

10) Подкрепата за по-нататъшното внедряване на пилотната програма PISA-D е от съществено значение за увеличаване на обхвата на данните от PISA, като по този начин дава възможност за много по-пълна картина на уменията, знанията и възприятията на всички млади хора, както в рамките на, така и извън сектора на формалното образование.

7. Заключение

Въпреки че досега е имало много дискусии по отношение на централната роля образование и конкретно на Подцел 4.7, за да се постигне цялостната програма за 2030 г., по-голямата част от действията са предприети само на ниво национална политика, като съществени пропуски остават относно концептуалната яснота и съгласуваност, споразумение за сравними мерки и адекватно отчитане на текущите резултати от обучението, произведени от неправителствените участници в областта на ГГО и ОУР, както и липсата на признаване на неформалното пространство като ключова част от измерването на успеха спрямо 4.7. Освен това, макар че съществува фрагментирано и непълно събиране на данни около Подцел 4.7, то при сегашния си вид не може да предостави достатъчно доказателства за разработването на така необходимата цялостна глобална концепция.

Заключението на изследователите е, че за да се започне преодоляване на гореспоменатите пропуски, трябва да се работи чрез практическите стъпки, описани в раздела за препоръките (7.4) по-горе, съчетано с прилагането на рамка на местно ниво, както е предложено от изследователите в Документ 3 от тази серия. Разгръщането на тази рамка ще даде възможност за постигане на резултати в механизмите, очертани по горните пътища за докладване, което ще позволи ясно транспониране и съпоставимост и ще позволи разработването на цялостна глобална концепция с ефективно глобално управление.

Настоящата концепция се основава на националното отчитане, което има значителни пропуски, както на обучението, базирано на ценности, което се провежда в рамките на ГГО и на ОУР в нестандартни условия, както и на голяма част от това, което в момента се практикува като иновации от

граждански и неправителствени организации. Приложението на местно ниво, съчетано с разширени доброволни национални прегледи за допълване на ограничените набори от национални данни чрез по-големите международни инструменти, ще позволи по-обширно разработване на цялостна глобална концепция за Подцел 4.7. Важно е да се отбележи, че разработването на такива пътеки означава прилагането на ефективна на лоста в стимулирането на процеса, както и процес на събиране на данни, които вече се провеждат, но по по-интелигентен начин, за да се обхванат и предадат ГГО и ОУР обучение, което вече се случва.

ИЗТОЧНИЦИ

Andreotti, Vanessa. (2006) *Soft Versus Critical Global Citizenship Education*. Policy and Practice, a Development Education Review. Issue 3, Autumn 2006. Centre for Global Education.

Bourn, Douglas, Frances Hunt and Phil Bamber.(2017) (Liverpool Hope University) A Review of Education for Sustainable Development and Global Citizenship Education in Teacher Education. *Paper commissioned for the 2017/8 Global Education Monitoring Report, Accountability in education: Meeting our commitments*.

Buchanan, J., Burrige, N., & Chodkiewicz, A. (2018). *Maintaining Global Citizenship Education in Schools: A Challenge for Australian Educators and Schools*. *Australian Journal of Teacher Education*, 43(4). Retrieved from <http://ro.ecu.edu.au/ajte/vol43/iss4/4>

Global Education Network Europe Peer Review, Ireland. (2015). https://gene.eu/wp-content/uploads/Gene_NationalReport-Ireland.pdf

https://www.globalreporting.org/resource-library/gri_ungc_business-reporting-on-sdgs_analysis-of-goals-and-targets.pdf

GAML (*Global Alliance for Measurement on Learning*) *Measurement Strategy and Proposal for monitoring Target 4.7* 2017. Accessed via <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/gaml4-measurement-strategy-sdg-target4.7.pdf>

Eurostat, (2016). Sustainable development in the European Union: A STATISTICAL GLANCE FROM THE VIEWPOINT OF THE UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

2016 edition. Accessed at <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7745644/KS-02-16-996-EN-N.pdf>

International Association for the Evaluation of Educational Attainment. (2018). *International Civic and Citizenship Study, 2016*. IEA October 2018.

Irish Aid Development Education Strategy 2017-2023, Department of Foreign Affairs, Ireland, 2017.

Lockhart, Ashley Stepanek. 2016. UNESCO. Education for People and Planet. Non-formal and informal programs and activities that promote the acquisition of skills and knowledge in the areas of GCED and ESD. Background paper prepared for the 2016 Global Education Monitoring Report.

Mallon, Benjamin. DICE Literature Review: *The Impact and Evaluation of Development Education in Irish Primary Schools, 2018*.

Measuring Global Citizenship Education: A Collection of Practices and Tools,

Brookings Center for Universal Education, April 2017.

OECD (2016). *Teaching for Global Competence in a Rapidly Changing World*. Retrieved from:

http://www.oecd-ilibrary.org/education/teaching-for-global-competence-in-a-rapidly-changing-world_9789264289024-en

OECD (2016). PISA-D Development Brief 7. November 2016. Accessed via <https://www.oecd.org/pisa/pisa-for-development/7%20-%20Reaching%20out-of-school%20youth.pdf>

Performance Measurement Framework for the Irish Aid Development Education Strategy 2017-2023. Irish Aid, 2016.

Progress on Education for Sustainable Development and Global Citizenship Education, UNESCO report December 2018. Accessed via <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000266176>

Schugurensky, Daniel. (2017). *From Article 26.2 to Target 4.7: Global citizenship education and international networks* *Global Commons Review*. February 2017 accessed via https://www.researchgate.net/publication/319255724_From_

Article_26_to_target_47_Global_citizenship_education_and_international_networks

The Eurydice Report, (2017) *Citizenship Education at School in Europe*, 2017. 2017.

<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/sdg4-databook-global-ed-indicators-2019-en.pdf>

UNESCO webpage accessed via <https://en.unesco.org/themes/education-sustainable-development/what-is-esd>

UNESCO, (2014). *Global Citizenship Education: Preparing Learners for the Challenge of the 21st Century*, 2014. Paris. 2014.

<https://unstats.un.org/unsd/statcom/47th-session/documents/2016-2-SDGs-Rev1-E.pdf>

UNESCO (2016). Global Monitoring of Target 4.7, *Themes in National Curriculum Frameworks, Background paper prepared for the 2016 Global Education Monitoring Report*. IBE-UNESCO.

Приложения

РАМКА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	SEA-PLM	ЮНЕСКО	World Wise Schools (Програма за образование за развитие в след началното образование на Ирландска помощ)	Предложение на EADS
<p>РАБОТНО ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ГГО</p>	<p>Глобалното гражданско образование (ГГО) е терминът, използван при поставяне на глобалното гражданство в образователен контекст, описващ знанията, уменията, ценностите и нагласите, насърчавани чрез преподаване и изучаване на глобалното гражданство.</p>	<p>Глобалното гражданско образование (ГГО) има за цел да даде възможност на учащите от всички възрасти да поемат активни роли както на местно, така и на глобално ниво, в изграждането на по-спокойни, толерантни, приобщаващи и сигурни общества.</p> <p>Глобалното гражданско образование (ГГО) е от решаващо значение за устойчивото развитие. Тя насърчава придобиването на умения, ценности, нагласи и поведение, които дават възможност на учащите се да поемат активни роли за справяне и решаване на глобални предизвикателства и да станат активни участници в по-спокоен, толерантен, приобщаващ и сигурен свят.</p>	<p>Известно като образование за развитие в Ирландия. Глобалното гражданско образование (ГГО) е образователен процес, насочен към повишаване на осведомеността и разбирането на бързо променящия се, взаимозависими изпълнен с неравенства свят, в който живеем.</p> <p>ГГО вдъхновява глобалната солидарност, като подкрепя хората да осъзнаят напълно своите права, отговорности и потенциал като глобални граждани, за да предприемат смислени действия за справедлив и устойчив свят.</p>	<p>Образователен процес, насочен към повишаване на осведомеността и разбирането на бързо променящия се, взаимозависим и изпълнен с неравенства свят, в който живеем (World Wise Global Schools).</p>

<p style="text-align: center;">РАБОТНО ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ОУР</p>	<p>Развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да се компрометира способността на бъдещите поколения да посрещат собствените си нужди.</p>	<p>ОУР дава право на учащите да вземат информирани решения и да предприемат отговорни действия за целостта на околната среда, икономическия капацитет и справедливото общество за настоящите и бъдещите поколения, като зачитат културното многообразие. То е свързано с ученето през целия живот и е неразделна част от качествено образование.</p> <p>ОУР е холистично и трансформиращо образование, чиито обект са областите, изброени по-долу.</p> <p>Съдържание на обучението:</p> <p>Интегриране на проблеми от решаващо значение като климатичните промени, биоразнообразието, намаляването на риска от бедствия (DRR) и устойчивото потребление и производство (SCP) в учебната програма.</p>	<p>Образованието за устойчиво развитие засилва капацитета на индивидите, групите, общностите, организациите и държавите да вземат решения и избори в полза на устойчивото развитие.</p> <p>То може да насърчи промяна в мисленето на хората и по този начин да им позволи да направят света ни по-безопасен, здравословен и проспериращ,</p> <p>като по този начин подобрява качеството на живот.</p> <p>Образованието за устойчиво развитие може да осигури критично мислене и по-голяма осведоменост и овластяване, така че да могат да се изследват нови визии и концепции и да се разработят нови методи и инструменти (UNECE 2005, 1; UNECE, 2009, 15). - Национална стратегия за ОУР през 2014 г. в Ирландия.</p>	<p>Образование за устойчиво развитие е всяко образователно усилие, което осигурява на обучаващите се ключови учебни компоненти на знанието (по теми от образованието за устойчиво развитие като начин на живот, устойчив живот, изменение на климата, биоразнообразие и зелена икономика), умения, ценности, ангажираност, нагласи и др.</p> <p>То също така включва в себе си опит за справяне със социалните, екологичните и икономическите предизвикателства на 21-ви век чрез интегриране на въпроси от решаващо</p>
--	---	--	---	--

		<p>Педагогика и учебна среда:</p> <p>Проектиране на преподаване и учене по интерактивен начин, който дава възможност за изследване, ориентиране и преобразуване в действие.</p> <p>Трансформация в обществото:</p> <p>Овластяване на обучаващите се на всяка възраст да трансформират себе си и обществото, в което живеят.</p> <p>Резултати от обучението:</p> <p>Стимулиране на ученето и насърчаване на основните компетенции като критично и систематично мислене, съвместно вземане на решения и поемане на отговорност за настоящите и бъдещите поколения.</p>		<p>значение като изменението на климата, биологичното разнообразие, намаляването на риска от бедствия и устойчивото потребление и производство (Global Alliance for Monitoring Learning, 2017).</p>
--	--	---	--	---

<p>СФЕРИ НА СЪДЪРЖАНИЕТО (Цели на обучението)</p>	<p>-Системи на глобалното гражданство, въпроси и динамики.</p> <p>Осъзнатост за и идентичности в рамките на глобалното гражданство.</p> <p>Ангажираност с глобалното гражданство.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Местни, национални и глобални системи и структури. 2. Проблеми, засягащи взаимодействието и свързаността на общностите на местни, национални и глобални равнища. 3. Основни предположения и силова динамика. 4. Различни нива на идентичност. 5. Различни общности, от които хората са част и как се свързват помежду си. 6. Различаването в рамките на и уважение към разнообразието. 7. Действия, които могат да се предприемат индивидуално и колективно. 8. Етично отговорно поведение. 9. Предприемане на действия и ангажираност. 	<p>Преподаване и учене чрез призмата на глобалната справедливост.</p> <p>Даване на възможност на учениците да опознаят необходимите знания, умения, нагласи и ценности, за да се превърнат в глобални граждани.</p> <p>Култивиране на ключови умения по време на началния и средния етап на образование.</p> <p>Подпомагане на учениците да предприемат действия за по-справедлив и устойчив свят.</p>	<p>Промяна в знанията, уменията, нагласите, етиката и действията, които произлизат от ОУР и ГГО.</p>
--	---	--	--	--

<p>СФЕРИ НА ОЦЕНЯВАНЕ (Функции на оценяването)</p>	<p>Когнитивни резултати (запомняне, прилагане, анализиране, оценяване).</p> <p>Нагласи и ценности (чувстване, усещане, оценяване, вярване).</p> <p>Поведения и умения (действия, участие, представяне, преговори).</p>	<p>Когнитивни умения, които позволяват придобиване на знания, разбиране и критично мислене за глобални проблеми, както и взаимозависимостта на страните и различните групи от населението.</p> <p>Социално-емоционално обучение, което насърчава чувство за принадлежност към човечеството, споделяне на ценности и отговорности, както и съпричастност, солидарност и уважение към многообразието.</p> <p>Поведенчески умения, които да насърчават да се действа отговорно на местно, национално и международно ниво, за да се изгради по-спокоен и устойчив свят.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знания • Умения • Ценности и нагласи • Предприемане на действия • Методологии 	<p>Тъй като ОУР и ГГО са трансформиращи, предлагаме да се измерва промяна в следните области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знания • Нагласи • Практика
---	--	---	---	---

Bridge 47 – Building Global Citizenship

contact@bridge47.org

www.bridge47.org

Този документ е подготвен от:

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Съдържанието на документа е отговорност единствено на Консорциума изпълняващ проекта Bridge 47 - Building Global Citizenship и в никакъв случай не може да бъде считано за отразяващо позицията на Европейския съюз.